

Поводом ове женидбе ступио је српски краљ у савез са Византијом, и помагао је својега таста противу Турака у Малој Азији. Кад се с грчком државом измирио, сазрела је у Милутиновој души једна велика мисао, коју да је остварио, нема сумње да би вековима стално утицала не само на балканско полуострво него и на судбину целе Европе.

Милутин није имао законитог мушког наследника, а од четврте своје жене није се могао надати породи. Његова два незаконита сина, Стеван и Константин, живели су усамљени у Зети и у пределу око Скадра. А на то није помишљао Милутин, да своју владавину остави Владиславу, сину својега брата Драгутина, као једином живом законитом Немањићу. Уз то је још придошло, да се, због непрекидног опадања византијске државе, предвиђао скори и коначни распад те државе. У таким околностима веома је природно било, што је у души честољубивог Милутина синула мисао, да своју државу споји са грчком царевином под једним истим владоцем. Било је изван сваке сумње, да ће он сам и нико други бити тај владалац; али који би били његови наследници? На решење тог питања, чини се, да је већ утицао туђински уплив. Царица Јерина, Милутинова пуница, страсно се заузела за ту мисао свога зета о уједињењу обеју држава, и то на штету свога мужа цара Андроника. Биће да је у Јерини поникла та мисао, да овај царски престо обе уједињене државе, после Милутина, наследе њезини (т. ј. Јеринини) синови, а све показује, да је и Милутин ту мисао усвојио.

Милутин је умео, да за ову мисао задобије и један део властеле; али се највећи део, а на име и свештенство, ужасавао од такога спајања са страном силом. Пошто су Драгутин и његов син Владислав живели удаљени (као што знамо у Срему), то су српски незадовољници уочили Милутиновог незаконитог сина Стевана, као природнога потомка Немањића. И Стеван се заиста подигао беше на свога оца; али га је овај победио, лишио вида и послао у Византију, да га цар причува.

На скоро за тим Милутин се поново борио за одржање Босне, где су међутим брибирски грофови нешто освојили. Заузет још једнако својом великом мишљу, ступа за тим у преговоре са Карлом Валојским и сином му Карлом Алансонским, који бежаху огласили неко право на византијски престо. Милутин шћаше, да те захтеве Валојевића употреби у своју корист, па је и опет заваравео папу. Пошто је пак приметио, да су ови његови нови савезници толико слаби, да му не би ништа користили, то се он поново махнуо запада.

1317. године умре Драгутин; краљ се послужи том приликом, те Драгутинове земље сједини са својом државом.

Ове исте године опростио је и своме сину Стевану, јамачно за то, што је увидео, да се она његова велика мисао не да више остварити, било с тога, што се томе противио српски народ, или што је у то доба умрла његова дојакошња верна савезница, царица Јерина. С тога је желео, да му се син Стеван нађе у близини, јер није хтео да му престо наследи синовац Владислав. Од тога се доба Стеван опет настани у Србији.

Милутин није проживео на миру последње године свога живота. 1318. године подиже се на њ Карло Роберт, краљ мађарски, који се здружио беше са Карлом Сицилијанским и неким